

พฤติกรรมกรรมการสื่อสารกับกระบวนการสังคมประกิตทางการเมืองของประชาชนในท้องที่บางชั้น

ในบทนี้จะเป็นการพิสูจน์สมมติฐานของการวิจัย ข้อที่ 1 ที่ว่า "ปัจจัยพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร ได้แก่ การสื่อสารมวลชน การสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารภายในครอบครัว การสื่อสารในกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์ในระดับที่แตกต่างกับกระบวนการสังคมประกิตทางการเมือง" โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการสื่อสารซึ่งหมายถึงพฤติกรรมกรรมการสื่อสารในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองกับกระบวนการสังคมประกิตทางการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ ทั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ตามแนวความคิดของทฤษฎีสังคมประกิตทางการเมือง ที่ว่า กระบวนการสังคมประกิตทางการเมืองของบุคคล เกิดขึ้นและดำเนินไปโดยผ่านทางตัวแทน (Agents) ทาง ๆ และพฤติกรรมกรรมการสื่อสารของบุคคลนับเป็นตัวแทนตัวหนึ่ง ซึ่งการวิจัยนี้เชื่อว่ามีความสัมพันธ์กับกระบวนการสังคมประกิตทางการเมือง อันได้แก่การมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย การมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย การมีความสนใจทางการเมือง การเข้าร่วมทางการเมืองและการมีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมือง ของกลุ่มตัวอย่างชาวบางชั้น

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ซึ่งเป็นการพิสูจน์สมมติฐานของการวิจัยนี้ จะกระทำ โดยการใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของ Pearson Product Moment Correlation Coefficient

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 57 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการ เมืองแบบประชาธิปไตยกับพฤติกรรม การสื่อสารพิจารณาแยกตามกลุ่มอาชีพ

พฤติกรรม การสื่อสาร	ทัศนคติทางการ เมืองแยกตามกลุ่มอาชีพ		รวมทั้งสองกลุ่ม
	กลุ่มหัวหน้า	กลุ่มพนักงานในโรงงาน	
1. การเปิดรับสื่อ			
มวลชน	.33	.25	.32
1.1 น.ส.พ.	.25	.20*	.28
1.2 วิทย์	.24	.19*	.21
1.3 โทรทัศน์	.25	.14	.22
2. การสื่อสารระหว่างบุคคล	.30	.22	.29
3. การสื่อสารภายในครอบครัว	.18	.15*	.19
4. การสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อน	.25	.32	.33

* ที่ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $P = 0.001$

* ที่ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $P \leq 0.05$

ซึ่งผลการวิจัยจะกล่าวถึงโดยลำดับตามตัวแปรของกระบวนการสังคมประกิตทางการเมือง ดังต่อไปนี้

1. ทัศนคติทางการเมืองกับพฤติกรรมการสื่อสาร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยกับพฤติกรรมการสื่อสารนั้นจะกล่าวโดยแยกพิจารณาตามประเภทของพฤติกรรมการสื่อสารดังต่อไปนี้

ก. การเปิดรับสื่อมวลชน

1. การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์

ตามตารางที่ 57 แสดงให้เห็นผลของการวิจัยนี้ได้ว่า การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ชาวบางชั้น อย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายความว่า หากระดับการเปิดรับข่าวสารที่เกี่ยวกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์สูงจะแสดงทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูงตามไปด้วย

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์จะพบว่า ผลการวิจัยเป็นไปในทำนองเดียวกันกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่มโดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์กับการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้ทำนามีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงานเล็กน้อย

เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นในรายละเอียด จากตารางที่ 58 พบว่า ข้อมูลได้สนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างชัดเจน คือ ในกลุ่มผู้ทำนา

ตารางที่ 58 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยกับการเปิดรับชาว
 การเมืองทางหนังสือพิมพ์ของผู้รับการสัมภาษณ์จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	กลุ่มผู้ทำนา			ระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	กลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน		
	การเปิดรับชาวการเมืองทาง น.ส.พ.	มาก	ปานกลาง		น้อย	การเปิดรับชาวการเมืองทาง น.ส.พ.	มาก
สูง	16.7 (2)	11.8 (4)	10.3 (4)	สูง	37.9 (11)	23.4 (15)	6.5 (2)
กลาง	75.0 (9)	82.4 (28)	74.4 (29)	กลาง	55.2 (16)	67.2 (43)	80.6 (25)
ต่ำ	8.3 (1)	5.9 (2)	15.4 (6)	ต่ำ	6.9 (2)	9.4 (6)	12.9 (4)
รวม	100.0 (12)	100.0 (34)	100.0 (39)	รวม	100.0 (29)	100.0 (64)	100.0 (31)

$P > 0.05$

ผู้รับการสัมภาษณ์ที่มีระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสูง เป็นผู้เปิดรับชาวการเมืองทางหนังสือพิมพ์ในระดับสูง เป็นส่วนใหญ่เป็น เมื่อเทียบกับผู้รับการสัมภาษณ์ในกลุ่มเดียวกันที่มีระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยต่ำ จะเปิดรับชาวการเมืองทางหนังสือพิมพ์ในระดับต่ำด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน พบว่าลักษณะข้อมูลเป็นเช่นเดียวกัน

2. การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางวิทยุ

ตามตารางที่ 57 ปรากฏผลการวิจัย คือ การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางวิทยุมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างมีระดับนัยสำคัญ หมายความว่า หากระดับการเปิดรับข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเมืองของ

กลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์สูง ที่ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยก็จะมีส่วนไปช่วยหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ลักษณะของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางวิทยุ และลักษณะการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ จะเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน

เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ พบว่า ผลการวิจัยเป็นไปในทำนองเดียวกันกับเมื่อพิจารณาทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางวิทยุกับการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้ทํานามีระดับสูงกว่า ของกลุ่มผู้ทํางานในโรงงาน

เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นในรายละเอียด จากตารางที่ 59 ปรากฏว่า ข้อมูลสนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าว

ตารางที่ 59 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย กับ การเปิดรับข่าว การเมืองทางวิทยุของผู้รับการสัมภาษณ์จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับทัศนคติ	กลุ่มทํานา			ระดับทัศนคติ	กลุ่มทํางานโรงงาน		
	การฟังข่าวการเมืองทางวิทยุ				การฟังข่าวการเมืองทางวิทยุ		
ไทย	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไทย	มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	12.8 (6)	4.9 (2)	9.7 (3)	สูง	34.5 (10)	21.0 (13)	15.2 (5)
กลาง	80.9 (38)	85.4 (35)	71.0 (22)	กลาง	55.2 (16)	71.0 (44)	72.7 (24)
ต่ำ	6.4 (3)	9.8 (4)	19.4 (6)	ต่ำ	10.3 (3)	8.1 (5)	12.1 (4)
รวม	100.0 (47)	100.0 (41)	100.0 (31)	รวม	100.0 (29)	100.0 (62)	100.0 (33)

3. การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์

ผลการวิจัย ตามที่ปรากฏในตารางที่ 57 แสดงให้เห็นว่า การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์อย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายความว่า ลักษณะของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางโทรทัศน์ กับ ลักษณะการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ จะเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกันกล่าวคือ หากระดับการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์สูง ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยก็จะอยู่ในระดับสูง นั่นเอง

และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ ปรากฏว่า ลักษณะของข้อมูลที่ได้เป็นเช่นเดียวกันกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางโทรทัศน์ กับการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้ทำนา มีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นในรายละเอียดให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น โดยอาศัยข้อมูลตามตารางที่ 60 ปรากฏว่า สัมพันธ์นความสัมพันธ์ดังกล่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 60 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยกับการเปิดรับข่าวการเมืองทางโทรทัศน์ของผู้รับสารสัมภาษณ์จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	กลุ่มท่านา			ระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	การชมข่าวการเมืองทางโทรทัศน์				การชมข่าวการเมืองทางโทรทัศน์		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	18.8 (3)	13.8 (4)	6.2 (2)	สูง	45.8 (11)	21.3 (10)	4.0 (1)
กลาง	75.0 (12)	79.3 (23)	78.0 (25)	กลาง	50.0 (12)	61.7 (29)	80.0 (20)
ต่ำ	6.3 (1)	6.9 (2)	16.0 (5)	ต่ำ	4.2 (1)	17.0 (8)	16.0 (4)
รวม	100.0 (16)	100.0 (29)	100.0 (32)	รวม	100.0 (24)	100.0 (47)	100.0 (25)

$P > 0.05$

$P = 0.004$

สรุปผลการเปิดรับสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับสื่อมวลชน คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และ โทรทัศน์ ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวการเมือง จากสื่อมวลชนทั้งสามประเภทรวมกันกับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย สรุปผลได้ว่าการเปิดรับข่าวการเมืองจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งแสดงว่า ลักษณะของทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับสารสัมภาษณ์จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับลักษณะการเปิดรับข่าวการเมืองทางสื่อมวลชน

ข. การสื่อสารระหว่างบุคคล

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมือง กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย นั้น ผลของการวิจัยนี้ ตามตารางที่ 57 พบว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล หรือ การสนทนาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ที่กระทำต่อกันอื่น ๆ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายถึงลักษณะการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจะเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกันกับลักษณะของการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ เช่น หากระดับการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์มีมาก ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยก็จะอยู่ในระดับสูงไปด้วย

เมื่อแยกพิจารณาแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ พบว่า ลักษณะข้อมูลที่แสดงอยู่ในตารางดังกล่าว เป็นเช่นเดียวกันกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมือง กับ การมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้ห้าน่า มีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นในรายละเอียดโดยใช้เทคนิคทางสถิติแบบ Cross-tabulation ข้อมูลตามตารางที่ 61 พบว่า สัมพันธความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างชัดเจน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 61 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยกับการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องการเมือง ของผู้รับการสัมภาษณ์จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	กลุ่มทำนา			ระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	การสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องการเมือง	มาก	ปานกลาง		น้อย	การสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องการเมือง	มาก
สูง	14.3 (3)	8.3 (6)	5.6 (3)	สูง	32.8 (10)	18.7 (17)	23.1 (6)
กลาง	85.7 (18)	81.9 (59)	77.8 (42)	กลาง	61.3 (19)	71.4 (65)	65.4 (17)
ต่ำ	-	9.7 (7)	16.7 (9)	ต่ำ	6.5 (2)	9.9 (9)	11.5 (3)
รวม	100.0 (21)	100.0 (72)	100.0 (54)	รวม	100.0 (31)	100.0 (91)	100.0 (26)

P > 0.05

P > 0.05

ค. การสื่อสารภายในครอบครัว

ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย นั้น ตามตารางที่ 59 แสดงให้เห็นว่า การสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายถึงลักษณะของการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์จะเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกันกับ ลักษณะการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย หากการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์

สูง ทิศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจะมีอยู่ในระดับสูงไปควย

และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ พบว่า ลักษณะข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในตารางดังกล่าวเป็นเช่นเดียวกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้ทำนา มีระดับสูงกว่า ของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงานเล็กน้อย

เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นให้เห็นชัดเจนขึ้น ตามตารางที่ 62 พบว่าข้อมูลสนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 62 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยกับการสื่อสารภายในครอบครัวของผู้รับการสัมภาษณ์จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	กลุ่มทำนา			ระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	การสื่อสารเรื่องการเมืองในครอบครัว	มาก	ปานกลาง		น้อย	การสื่อสารเรื่องการเมืองในครอบครัว	มาก
สูง	-	16.7 (5)	6.3 (7)	สูง	46.2 (6)	17.6 (6)	20.8 (21)
กลาง	100.0 (5)	74.2 (23)	82.0 (91)	กลาง	46.2 (6)	73.5 (25)	69.3 (70)
ต่ำ	-	9.7 (3)	11.7 (13)	ต่ำ	7.7 (1)	8.8 (3)	9.9 (10)
รวม	100.0 (5)	100.0 (31)	100.0 (111)	รวม	100.0 (13)	100.0 (34)	100.0 (101)

$P > 0.05$

$P > 0.05$

ง. การสื่อสารในกลุ่มเพื่อน

ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมือง กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย นั้น ผลการวิจัย ตารางที่ 57 พบว่าการสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายความว่า ลักษณะของการสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ จะเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกันกับลักษณะการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อาทิ เช่น หากระดับการสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ สูง ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยก็จะอยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ ปรากฏว่า ลักษณะของข้อมูลที่ปรากฏในตารางดังกล่าว เป็นเช่นเดียวกันกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม มีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ทำนา

เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นให้เห็นชัดเจนขึ้น ตามตารางที่ 63 พบว่าข้อมูลสนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างเห็นได้ชัด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยกับการสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมืองของผู้รับการศึกษาจำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	กลุ่มทำนา			ระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	การสื่อสารเรื่องการเมืองในกลุ่มเพื่อน				การสื่อสารเรื่องการเมืองในกลุ่มเพื่อน		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	11.1 (1)	21.9 (7)	3.8 (4)	สูง	23.8 (5)	28.6 (14)	17.9 (14)
กลาง	77.8 (7)	71.9 (23)	84.0 (89)	กลาง	71.4 (15)	61.2 (30)	71.8 (56)
ต่ำ	11.1 (1)	6.3 (2)	12.3 (13)	ต่ำ	4.8 (1)	10.2 (5)	10.3 (8)
รวม	100.0 (9)	100.0 (32)	100.0 (106)	รวม	100.0 (21)	100.0 (49)	100.0 (78)

$P = 0.02$

$P > 0.05$

จากผลของการวิเคราะห์ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ ปัจจัยการสื่อสาร มีความสัมพันธ์ในระดับที่แตกต่างกันไป กับกระบวนการสังคมประกิตทางการเมืองในเรื่องการเมืองมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

ตารางที่ 64 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้อย่างเข้าใจเรื่องการเมืองกับพฤติกรรมการสื่อสาร
พิจารณาแยกตามกลุ่มอาชีพ

พฤติกรรมการสื่อสาร	ความรู้อย่างเข้าใจเรื่องการเมืองแยกตามกลุ่มอาชีพ		รวมทั้งสองกลุ่ม
	กลุ่มชนานา	กลุ่มทำงานในโรงงาน	
1. การเปิดรับสื่อมวลชน	.42	.51	.50
1.1 น.ส.พ.	.49	.56	.59
1.2 วิทยุ	*	.27	.22
1.3 โทรทัศน์	.24	*	.29
2. การสื่อสารระหว่างบุคคล	.22	.27	.39
3. การสื่อสารภายในครอบครัว	.34	*	.30
4. การสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อน	.21	.31	.53

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $P = 0.001$

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $P < 0.05$

2. ความรู้อย่างเข้าใจเรื่องการเมืองกับพฤติกรรมการสื่อสาร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้อย่างเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยกับพฤติกรรมการสื่อสารจากการวิจัยนี้ จะกล่าวโดยแยกพิจารณาตามประเภทของพฤติกรรมการสื่อสารดังนี้

ก. การเปิดรับสื่อมวลชน

1. การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์

ตามตารางที่ 64 แสดงให้เห็นผลที่ได้จากการวิจัยนี้ได้อย่างชัดเจนว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางหนังสือพิมพ์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายถึงว่าลักษณะของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางหนังสือพิมพ์กับลักษณะการมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ จะเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน อาทิเช่น หากระดับการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์สูง ความรู้ความเข้าใจ เรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยก็จะมีอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ จะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยเป็นเช่นเดียวกันกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์ กับ การมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงานมีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ทำนา

จากตารางที่ 65 เพื่อเป็นสนับสนุนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวให้ชัดเจนยิ่งขึ้น พบว่า ข้อมูลที่สนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างเห็นได้ชัด

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 65 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการ เมืองแบบประชาธิปไตยกับการเปิดรับข่าวสารเมืองทางหนังสือพิมพ์ของผู้รับการสัมภาษณ์จำแนกเนื่้าะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมี ความรู้เรื่อง การเมืองแบบ ประชาธิปไตย	กลุ่มทำนา			ระดับการมี ความรู้เรื่อง การเมืองแบบ ประชาธิปไตย	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	33.3 (4)	14.7 (5)	—	สูง	62.1 (18)	34.4 (22)	6.5 (2)
กลาง	33.3 (4)	35.3 (5)	30.8 (12)	กลาง	31.0 (9)	42.2 (27)	29.0 (9)
ต่ำ	33.3 (4)	50.0 (34)	69.2 (27)	ต่ำ	6.9 (2)	23.4 (15)	64.5 (20)
รวม	100.0 (12)	100.0 (34)	100.0 (39)	รวม	100.0 (29)	100.0 (64)	100.0 (31)

P = 0.0000

P = 0.0000

2. การเปิดรับข่าวสารเมืองทางวิทยุ

ตามตารางที่ 64 ปรากฏว่า การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางวิทยุมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการ เมืองแบบประชาธิปไตยอย่างมีระดับนัยสำคัญ กล่าวคือ ลักษณะของการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ทางวิทยุ กับลักษณะการมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการ เมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์

จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน หากระดับการเปิดรับข่าวสารการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์สูง ความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย ก็จะมีอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ พบว่า ผลการวิจัยเป็นเช่นเดียวกับเมื่อพิจารณาทั้งสองกลุ่ม โดยที่ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารการเมืองทางวิทยุ กับ การมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มทำงานในโรงงาน มีระดับสูงกว่าของกลุ่มหัวหน้า

เพื่อสนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น ตารางที่ 66 พบว่าข้อมูลสนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 66 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยกับการเปิดรับข่าวสารการเมืองทางวิทยุของผู้รับการสัมภาษณ์จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมีความรู้เรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย	กลุ่มหัวหน้า			ระดับการมีความรู้เรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	12.8 (6)	4.9 (2)	3.2 (1)	สูง	34.5 (10)	37.1 (23)	9.1 (3)
กลาง	29.8 (14)	24.4 (10)	22.6 (7)	กลาง	48.3 (14)	37.1 (23)	30.3 (10)
ต่ำ	57.4 (27)	70.7 (29)	74.2 (23)	ต่ำ	17.2 (5)	25.8 (16)	60.6 (20)
รวม	100.0 (47)	100.0 (41)	100.0 (31)	รวม	100.0 (29)	100.0 (62)	100.0 (33)

P > 0.05

P = 0.0006

ตารางที่ 67 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยกับการเปิดรับข่าวสารเมืองทางโทรทัศน์ จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมี ความรู้เรื่อง การเมืองแบบ ประชาธิปไตย	กลุ่มทำนา			ระดับการมี ความรู้เรื่อง การเมืองแบบ ประชาธิปไตย	กลุ่มทำงานในโรงงาน		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	6.3 (1)	20.7 (6)	—	สูง	33.3 (8)	46.8 (22)	4.0 (1)
กลาง	31.3 (5)	24.1 (7)	34.4 (11)	กลาง	54.2 (13)	31.9 (15)	32.0 (8)
ต่ำ	62.5 (10)	55.2 (16)	66.0 (21)	ต่ำ	12.5 (3)	21.3 (10)	64.0 (16)
รวม	100.0 (16)	100.0 (29)	100.0 (32)	รวม	100.0 (24)	100.0 (47)	100.0 (25)

P 0.05

P = 0.0002

สรุปผลการเปิดรับสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชน คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมืองดังกล่าวมาแล้วพบว่า การเปิดรับข่าวสารเมืองจากสื่อมวลชนทั้งสามประเภทกับความรู้อความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับสัมภาษณ์ ตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ปรากฏอยู่ในข้อที่ 1 ตารางที่ 64 คือการเปิดรับข่าวสารเมืองจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับการสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่ม เมื่อพิจารณารวมกันและเมื่อพิจารณาแยกแต่ละกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแสดงว่า ลักษณะการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับการสัมภาษณ์จะเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกันกับลักษณะการเปิดรับสื่อมวลชนในเรื่องการเมือง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ทำงานในโรงงานมีระดับการเปิดรับสื่อสูงกว่าด้วย

ข. การสื่อสารระหว่างบุคคล

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้น ตามตารางที่ 64 แสดงให้เห็นว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล หรือ การสนทนาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ที่กระทำต่อบุคคลอื่น ๆ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายถึง ลักษณะของการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ จะเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกันกับลักษณะการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย หากระดับการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์สูง ความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยก็จะมียู่ในระดับสูงไปด้วยเช่นกัน

เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ พบว่า ลักษณะข้อมูลที่แสดงอยู่ในตารางดังกล่าวเป็นเช่นเดียวกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้ทำาน มีระดับของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน

เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น ให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จากตารางที่ 68 พบว่า ข้อมูลที่ปรากฏอยู่สนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าว

ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 68 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้อุณหภูมิเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย กับ การสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ จำแนกเฉพาะ สองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมี ความรู้เรื่อง การเมืองแบบ ประชาธิปไตย	กลุ่มท่าน้ำ			ระดับการมี ความรู้เรื่อง การเมืองแบบ ประชาธิปไตย	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	การสื่อสารระหว่างบุคคล เรื่องการเมือง				การสื่อสารระหว่างบุคคลเรื่อง การเมือง		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	23.8 (5)	5.6 (4)	—	สูง	41.9 (13)	25.3 (23)	23.1 (6)
กลาง	23.8 (5)	33.3 (24)	20.4 (12)	กลาง	51.6 (16)	31.9 (29)	23.1 (6)
ต่ำ	52.4 (11)	61.1 (44)	79.6 (43)	ต่ำ	6.5 (2)	42.9 (39)	53.8 (14)
รวม	100.0 (21)	100.0 (72)	100.0 (54)	รวม	100.0 (31)	100.0 (91)	100.0 (26)

$P = 0.001$

$P \Rightarrow 0.001$

ค. การสื่อสารภายในครอบครัว

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกรเมืองกับการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย นั้น ผลของการวิจัยตามตารางที่ 64 พบว่า การสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย อย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายถึง ลักษณะของการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับ ลักษณะการ

มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการ เมืองแบบประชาธิปไตย หากระดับการสื่อสารภายในครอบครัว ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการ เมืองของกลุ่มผู้รับการ สัมภาษณ์สูง ความรู้ความเข้าใจ เรื่องการ เมืองแบบประชาธิปไตย ก็จะอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มอาชีพของผู้รับการ สัมภาษณ์ พบว่า ลักษณะข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในตารางข้างกล่าวเป็นเช่นเดียวกันกับ เมื่อพิจารณา รวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่าง การสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการ เมือง กับ การมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการ เมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มทำงานในโรงงานมีระดับสูงกว่าของกลุ่มทำนา

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ข้างกล่าวข้างต้นให้เห็นอย่างละเอียด จากตารางที่ 69 พบว่า ข้อมูลที่ปรากฏอยู่สนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างชัดเจน

ตารางที่ 69 ความสัมพันธ์ระหว่าง การมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการ เมืองแบบประชาธิปไตยกับการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องการ เมืองของผู้รับการ สัมภาษณ์ จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมี ความรู้เรื่อง การ เมืองแบบ ประชาธิปไตย	กลุ่มทำนา			ระดับการมี ความรู้เรื่อง การ เมืองแบบ ประชาธิปไตย	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	การสื่อสารเรื่องการเมือง ในครอบครัว	มาก	ปานกลาง		น้อย	การสื่อสารเรื่องการเมืองใน ครอบครัว	มาก
สูง	20.0 (1)	9.7 (3)	4.5 (5)	สูง	38.5 (5)	47.1 (16)	20.8 (21)
กลาง	40.0 (2)	38.7 (12)	23.4 (26)	กลาง	46.2 (6)	26.5 (9)	35.6 (36)
ต่ำ	40.0 (2)	51.6 (16)	72.1 (80)	ต่ำ	15.4 (2)	26.5 (9)	43.6 (44)
รวม	100.0 (5)	100.0 (31)	100.0 (111)	รวม	100.0 (13)	100.0 (34)	100.0 (101)

$P > 0.05$

$P = 0.01$

ง. การสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อน

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย นั้น ผลการวิจัย ตามตารางที่ 62 พบว่า การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับ การมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งอธิบายได้ว่า ลักษณะของการสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับ ลักษณะการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย คือ ระดับการสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์สูง การมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยก็จะอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ ปรากฏว่า ลักษณะข้อมูลที่อยู่ในตารางดังกล่าวเป็นเช่นเดียวกันกับ เมื่อพิจารณาทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมือง กับ การมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงานมีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ค้า (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .53 และ .41 ตามลำดับ)

เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นให้เห็นอย่างละเอียด จากตารางที่ 70 พบว่า ข้อมูลที่ปรากฏสนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างชัดเจน

ตารางที่ 70 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย กับการสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมี ความรู้เรื่อง การเมืองแบบ ประชาธิปไตย	กลุ่มทำนา			ระดับการมี ความรู้เรื่อง การเมืองแบบ ประชาธิปไตย	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	การสื่อสารเรื่องการเมือง ในกลุ่มเพื่อน	มาก	ปานกลาง		น้อย	การสื่อสารเรื่องการเมืองใน กลุ่มเพื่อน	มาก
สูง	11.1 (1)	15.6 (5)	2.8 (3)	สูง	47.6 (10)	38.8 (19)	16.7 (13)
กลาง	66.7 (6)	37.5 (1)	20.8 (22)	กลาง	42.9 (9)	42.9 (21)	26.9 (21)
ต่ำ	22.2 (2)	46.9 (15)	26.4 (81)	ต่ำ	9.5 (2)	18.4 (9)	56.4 (44)
รวม	100.0 (9)	100.0 (32)	100.0 (106)	รวม	100.0 (21)	100.0 (49)	100.0 (78)

$P > 0.05$

$P = 0.0000$

จากผลของการวิเคราะห์ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงว่าปัจจัยพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร มีความสัมพันธ์ในระดับที่แตกต่างกันไปกับกระบวนการสังคมประเภททางการเมืองในเรื่อง การมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับการสัมภาษณ์ จึงกล่าวได้ว่าผลการวิจัยในส่วนนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 71 ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจทางการเมืองกับพฤติกรรมการสื่อสารพิจารณา
แยกตามกลุ่มอาชีพ

พฤติกรรม การสื่อสาร	ความสนใจทางการเมืองแยกตามกลุ่มอาชีพ		รวมทั้งสองกลุ่ม
	กลุ่มหัวหน้า	กลุ่มพนักงานในโรงงาน	
1. การเปิดรับสื่อมวลชน	.56	.36	.46
1.1 น.ส.พ.	.46	.32	.40
1.2 วิทยุ	.44	.16*	.30
1.3 โทรทัศน์	.33	.30	.33
2. การสื่อสารระหว่างบุคคล	.50	.40	.46
3. การสื่อสารภายในครอบครัว	.21*	.35	.29
4. การสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อน	.39	.41	.41

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $F = 0.001$

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $P = 0.05$

3. ความสนใจทางการเมืองกับพฤติกรรมการสื่อสาร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจทางการเมือง กับ พฤติกรรมการสื่อสารตามข้อมูลได้จากการวิจัยนี้ จะกล่าวโดยแยกพิจารณาตามประเภท ของพฤติกรรมการสื่อสารดังนี้

ก. การเปิดรับสื่อมวลชน

1. การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์

ตามตารางที่ ๗๕ แสดงให้เห็นว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางหนังสือพิมพ์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีความสนใจทางการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์อย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายความว่าลักษณะของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางหนังสือพิมพ์กับลักษณะการมีความสนใจทางการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ จะเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน หากระดับการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์สูง ความสนใจทางการเมืองก็จะอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยเป็นเช่นเดียวกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์กับการมีความสนใจทางการเมืองของกลุ่มผู้ทำงานมีระดับสูงกว่าของกลุ่มทำงานในโรงงาน

เพื่อเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวให้ละเอียดยิ่งขึ้น จากตารางที่ 72 พบว่า ข้อมูลสนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าว

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 72 ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจทางการเมือง กับ การเปิดรับข่าวสารการเมือง
ทางหนังสือพิมพ์ของผู้รับการสัมภาษณ์จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมี ความสนใจ ทางการเมือง	กลุ่มทำนา			ระดับการมี ความสนใจ ทางการเมือง	กลุ่มทำงานในโรงงาน		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	25.0 (3)	38.2 (13)	17.9 (7)	สูง	58.6 (17)	28.1 (18)	3.2 (1)
กลาง	75.0 (9)	55.9 (19)	41.0 (6)	กลาง	31.0 (9)	48.4 (31)	64.5 (20)
ต่ำ	—	5.9 (2)	41.0 (16)	ต่ำ	10.3 (3)	23.4 (15)	32.3 (10)
รวม	100.0 (12)	100.0 (34)	100.0 (39)	รวม	100.0 (29)	100.0 (64)	100.0 (31)

P = 0.0000

P = 0.0001

2. การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางวิทยุ

ตามตารางที่ 71 ปรากฏผลการวิจัย คือ การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางวิทยุ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับ การมีความสนใจทางการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ รวมทั้งสองกลุ่ม อย่างมีระดับนัยสำคัญ หมายความว่า ลักษณะของการเปิดรับข่าวทางการเมืองทางวิทยุ กับ ลักษณะการมีความสนใจทางการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน หากระดับการเปิดรับข่าวสารการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์สูง ความสนใจทางการเมืองก็จะมียู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาแยกแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ พบว่า ผลการวิจัย เป็นเช่นเดียวกันกับเมื่อพิจารณาทั้งสองกลุ่ม โดยที่ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารการเมืองทางวิทยุกับการมีความสนใจทางการเมืองของกลุ่มคนทำงาน มีระดับสูงกว่าของกลุ่มคนทำงานในโรงงาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างละเอียด จากตารางที่ 73 พบว่า ข้อมูลสนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น อย่างชัดเจน

ตารางที่ 73 ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจทางการเมืองกับการเปิดรับข่าวสารการเมืองทางวิทยุ ของผู้รับการสัมภาษณ์ จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมี	กลุ่มคนทำงาน			ระดับการมี	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	การฟังข่าวการเมืองทางวิทยุ				การฟังข่าวการเมืองทางวิทยุ		
ความสนใจ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ความสนใจ	มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	31.9 (15)	12.2 (5)	6.5 (2)	สูง	58.6 (17)	22.6 (14)	6.1 (2)
กลาง	59.6 (28)	58.5 (24)	41.9 (13)	กลาง	20.7 (6)	48.4 (30)	60.6 (20)
ต่ำ	8.5 (4)	29.3 (12)	51.6 (16)	ต่ำ	20.7 (6)	29.0 (18)	33.3 (11)
รวม	100.0 (47)	100.0 (41)	100.0 (31)	รวม	100.0 (29)	100.0 (62)	100.0 (33)

$P = 0.0001$

$P = 0.0003$

3. การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์

ผลของการวิจัย ตามที่ปรากฏในตารางที่ 71 แสดงให้เห็นว่า การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีความสนใจทางการเมืองอย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายความว่า ลักษณะของการเปิดรับข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์กับลักษณะการมีความสนใจทางการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หากระดับการเปิดรับข่าวสารการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์สูง ความสนใจทางการเมืองก็จะมียู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ ปรากฏว่า ลักษณะของข้อมูลที่ได้เป็นเช่นเดียวกันกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์กับการมีความสนใจทางการเมืองของกลุ่มผู้ทำนา มีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างละเอียด จากตารางที่ 74 พบว่า ข้อมูลสนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น อย่างชัดเจน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 74 ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจทางการเมืองกับการเปิดรับข่าวทางโทรทัศน์
ของผู้รับสารสัมพันธ์ จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการ มีความสนใจ ทางการเมือง	กลุ่มทำนา			ระดับการ มีความสนใจ ทางการเมือง	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	31.3 (5)	27.6 (8)	9.4 (3)	สูง	70.8 (17)	23.4 (11)	8.0 (2)
กลาง	56.3 (9)	62.1 (18)	50.0 (16)	กลาง	20.8 (5)	53.2 (25)	64.0 (16)
ต่ำ	12.5 (2)	10.3 (3)	40.6 (13)	ต่ำ	8.3 (2)	23.4 (11)	28.0 (7)
รวม	100.0 (16)	100.0 (29)	100.0 (32)	รวม	100.0 (24)	100.0 (47)	100.0 (25)

$P = 0.02$

$P = 0.0001$

สรุปผลการเปิดรับสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับสื่อมวลชน คือ หนังสือพิมพ์
วิทยุ และ โทรทัศน์ ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเมือง สรุปได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างการ
เปิดรับข่าวการเมืองจากสื่อมวลชนทั้งสามประเภทรวมกันกับความสนใจทางการเมืองของ
ผู้รับสารสัมพันธ์ ปรากฏอยู่ในข้อที่ 1 ตารางที่ 71 มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ซึ่งแสดง
ว่า ลักษณะการมีความสนใจทางการเมืองของผู้รับสารสัมพันธ์จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทาง
เดียวกันกับลักษณะการเปิดรับข่าวการเมืองทางสื่อมวลชน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ทำนามีความ

สัมพันธ์ในระดับที่สูงกว่าในกลุ่มผู้ทำงานในโรงงานถึงร้อยละ 20

ข. การสื่อสารระหว่างบุคคล

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการมีความสนใจทางการเมืองนั้น ตามตารางที่ 73 แสดงให้เห็นว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล หรือ การสนทนาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ ที่กระทำต่อบุคคลอื่น ๆ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีความสนใจทางการเมืองอย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายถึง ลักษณะของการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ เปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกันกับลักษณะการมีความสนใจทางการเมือง หากระดับการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์มีมาก ความสนใจทางการเมืองก็จะอยู่ในระดับสูงไปควบคู่กัน

เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ พบว่า ลักษณะข้อมูลที่แสดงอยู่ในตารางดังกล่าวเป็นเช่นเดียวกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการมีความสนใจทางการเมืองของกลุ่มผู้ทำงานมีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างละเอียด จากตารางที่ 75 พบว่า ข้อมูลสนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น อย่างชัดเจน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 75 ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจทางการเมืองกับการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมี ความสนใจ ทางการเมือง	กลุ่มทำนา			ระดับการมี ความสนใจ ทางการเมือง	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	การสื่อสารระหว่างบุคคล เรื่องการเมือง				การสื่อสารระหว่างบุคคลเรื่องการเมือง		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	42.9 (9)	18.1 (13)	3.7 (2)	สูง	61.3 (19)	18.7 (17)	15.4 (4)
กลาง	42.9 (9)	59.7 (43)	44.4 (24)	กลาง	25.8 (8)	56.0 (51)	42.8 (11)
ต่ำ	14.3 (3)	22.2 (16)	51.9 (28)	ต่ำ	12.9 (4)	25.3 (23)	42.3 (11)
รวม	100.0 (21)	100.0 (72)	100.0 (54)	รวม	100.0 (31)	100.0 (91)	100.0 (26)

$F = 0.0000$

$F = 0.0000$

ค. การสื่อสารภายในครอบครัว

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการมีความสนใจทางการเมือง นั้น ผลของการวิจัย ตามตารางที่ 76 พบว่า การสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับ การมีความสนใจทางการเมืองอย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายถึง ลักษณะของการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับ ลักษณะการมีความสนใจทางการเมือง เช่น หากระดับการสื่อสาร

ภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์สูง ความสนใจทางการเมืองก็จะอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ พบว่าลักษณะข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในตารางดังกล่าวเป็นเช่นเดียวกันกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมือง กับ การมีความสนใจทางการเมืองของกลุ่มพนักงานในโรงงานมีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ทำนา

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างละเอียดตามตารางที่ 76 พบว่าข้อมูลที่แสดงอยู่นั้น สนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น อย่างชัดเจน

ตารางที่ 77 ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจทางการเมืองกับการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมี ความสนใจ ทางการเมือง	กลุ่มทำนา			ระดับการมี ความสนใจ ทางการเมือง	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	40.0 (2)	25.8 (8)	12.6 (14)	สูง	76.9 (10)	17.6 (6)	23.8 (24)
กลาง	40.0 (2)	45.2 (14)	54.1 (60)	กลาง	15.4 (2)	67.6 (23)	44.6 (45)
ต่ำ	20.0 (1)	29.0 (9)	33.3 (37)	ต่ำ	7.7 (1)	14.7 (5)	31.7 (32)
รวม	100.0 (5)	100.0 (31)	100.0 (111)	รวม	100.0 (13)	100.0 (34)	100.0 (101)

$P > 0.05$

$P = 0.0001$

ง. การสื่อสารในกลุ่มเพื่อน

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการมีความสนใจทางการเมืองนั้น ผลการวิจัย ตามที่ปรากฏอยู่ในตารางที่ 77 พบว่า การสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีความสนใจทางการเมืองอย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งอธิบายได้ว่า ลักษณะของการสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับลักษณะการมีความสนใจทางการเมือง หากระดับการสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์สูง ความสนใจทางการเมืองก็จะอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ ปรากฏว่า ลักษณะข้อมูลที่แสดงอยู่ในตารางดังกล่าว เป็นเช่นเดียวกันกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการมีความสนใจทางการเมืองของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงานมีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ทำนา

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างละเอียด จากตารางที่ 77 พบว่า ข้อมูลที่แสดงอยู่นั้น สนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น อย่างชัดเจน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจทางการเมืองกับการสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมีกลุ่มทำนา				ระดับการมีกลุ่มทำงานโรงงาน			
ระดับการมี ความสนใจ ทางการเมือง	การสื่อสารเรื่องการเมือง ในกลุ่มเพื่อน			ระดับการมี ความสนใจ ทางการเมือง	การสื่อสารเรื่องการเมืองในกลุ่ม เพื่อน		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	55.6 (5)	28.1 (9)	9.4 (10)	สูง	52.4 (11)	28.6 (14)	19.2 (15)
กลาง	33.3 (3)	59.4 (19)	50.9 (54)	กลาง	42.9 (9)	46.9 (23)	48.7 (38)
ต่ำ	11.1 (1)	12.5 (4)	39.6 (42)	ต่ำ	4.8 (1)	24.5 (12)	32.1 (25)
รวม	100.0 (9)	100.0 (32)	100.0 (106)	รวม	100.0 (21)	100.0 (49)	100.0 (78)

P = 0.0002

P = 0.01

จากผลของการวิเคราะห์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงว่า ปัจจัยพฤติกรรมการสื่อสาร มีความสัมพันธ์ในระดับที่แตกต่างกันไป กับกระบวนการสังคมประภคทางการเมืองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมีความสนใจทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ จึงกล่าวได้ว่า ผลการวิจัยในส่วนนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 78 ศักยภาพระหว่างกรมีส่วนรวมทางการเมืองกับพฤติกรรมการสื่อสารพิจารณา
แยกตามกลุ่มอาชีพ

พฤติกรรม การสื่อสาร	กรมีส่วนเข้าร่วมทางการเมืองแยกตามกลุ่มอาชีพ		รวมทั้งสองกลุ่ม
	กลุ่มผู้นำ	กลุ่มทำงานในโรงงาน	
1. การเปิดรับสื่อ			
มวลชน	.46	.31	.39
1.1 น.ส.พ.	.39	.41	.38
1.2 วิทยุ	.30	.15*	.22*
1.3 โทรทัศน์	.35	.14*	.25
2. การสื่อสารระหว่าง			
บุคคล	.50	.31	.40
3. การสื่อสารภายใน			
ครอบครัว	.45	.28	.36
4. การสื่อสารภายใน			
กลุ่มเพื่อน	.65	.46	.54

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $P < .001$

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $P < .05$

4. การมีส่วนร่วมทางการเมือง กับพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การมีส่วนร่วมทางการเมือง กับพฤติกรรมกรรมการสื่อสารตามข้อมูลจากการวิจัยนี้ โดยแยกพิจารณาตามประเภทของพฤติกรรมกรรมการสื่อสารดังนี้

ก. การเปิดรับสื่อมวลชน

1. การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์

ตารางที่ 77 แสดงให้เห็นผลที่ได้จากการวิจัยนี้ได้อย่างชัดเจนว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางหนังสือพิมพ์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์อย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายถึงว่าลักษณะของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางหนังสือพิมพ์กับลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์จะเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน หากระดับการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์สูง การมีส่วนร่วมทางการเมืองก็จะอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ จะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยเป็นเช่นเดียวกับเมื่อพิจารณาทั้งสองกลุ่ม โดยที่ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงานมีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ทำนาเพียงเล็กน้อย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างละเอียด จากตารางที่ 77 พบว่าข้อมูลที่แสดงอยู่นั้น สนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นอย่างชัดเจน

¹หมายเหตุ สำหรับเรื่องลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์นั้น ได้แสดงผลการวิเคราะห์ไว้ในบทที่ 4 ตารางที่ 21 แล้วว่า ผู้รับการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำมาก และไม่ปรากฏว่า มีผู้ใดมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงเลย

ในกลุ่มผู้ทำนายว่าผู้ทำนายว่าผู้รับการสัมภาษณ์มีส่วนร่วมทางการเมือง
ในระดับปานกลางส่วนใหญ่จะเปิดรับข่าวการเมืองทางหนังสือพิมพ์ในระดับสูง สำหรับในกลุ่ม
ทำงานในโรงงานพบว่า การกระจายของข้อมูลมีลักษณะเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 79 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการเปิดรับข่าวการเมือง
ทางหนังสือพิมพ์ของผู้รับการสัมภาษณ์ จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมี ส่วนร่วมทาง การเมือง	กลุ่มทำนาย			ระดับการมี ส่วนร่วมทาง การเมือง	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	การอ่านข่าวการเมืองทาง น.ส.พ.				การอ่านข่าวการเมืองทาง น.ส.พ.		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	—	—	12.8 (5)	สูง	3.4 (1)	10.9 (7)	12.9 (4)
กลาง	16.7 (2)	11.8 (4)	5.1 (2)	กลาง	20.7 (6)	3.1 (2)	6.5 (2)
ต่ำ	83.3 (10)	88.2 (30)	82.1 (32)	ต่ำ	75.9 (22)	85.9 (55)	80.6 (25)
รวม	100.0 (12)	100.0 (34)	100.0 (39)	รวม	100.0 (29)	100.0 (64)	100.0 (31)

P = 0.05

P = 0.001

2. การเปิดรับข่าวการเมืองทางวิทยุ

ตามตารางที่ 78 ปรากฏผลการวิจัยดังนี้ การเปิดรับข่าวการเมืองทาง
วิทยุ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์อย่าง
มีระดับนัยสำคัญ หมายความว่า ลักษณะของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางวิทยุ กับ
ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศ

เดียวกัน หากระดับการเปิดรับข่าวสารการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์สูง การมีส่วนร่วมทางการเมืองก็จะอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ พบว่า ผลการวิจัยเป็นเช่นเดียวกันกับเมื่อพิจารณาทั้งสองกลุ่ม โดยที่ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารการเมือง วิทยุกับการเข้าร่วมทางการเมืองของกลุ่มผู้ทำนามีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างละเอียด ตามตารางที่ 80 พบว่า ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ สนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างตน

ตารางที่ 80 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการเปิดรับข่าวสารการเมืองทางวิทยุ ของผู้รับการสัมภาษณ์ จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมี ส่วนรวมทาง การเมือง	กลุ่มทำนา			ระดับการมี ส่วนรวมทาง การเมือง	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	การฟังข่าวการเมืองทาง วิทยุ				การฟังข่าวการเมืองทางวิทยุ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย	
สูง	2.1 (1)	2.4 (1)	16.1 (5)	สูง	10.3 (3)	11.3 (7)	18.2 (6)
กลาง	8.5 (4)	9.8 (4)	—	กลาง	10.3 (3)	3.2 (2)	3.0 (1)
ต่ำ	89.4 (42)	87.8 (36)	83.9 (26)	ต่ำ	79.3 (23)	89.5 (53)	78.8 (26)
รวม	100.0 (47)	100.0 (41)	100.0 (31)	รวม	100.0 (29)	100.0 (62)	100.0 (33)

$P = 0.01$

$P > 0.05$

3. การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์

ผลของการวิจัย ตามที่ปรากฏในตารางที่ 7๕ แสดงให้เห็นว่า การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผู้รับสารสัมพันธ์อย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายความว่า ลักษณะของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทางโทรทัศน์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผู้รับสารสัมพันธ์ จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน คือระดับการเปิดรับข่าวสารการเมืองของกลุ่มผู้รับสารสัมพันธ์สูง การมีส่วนร่วมทางการเมือง ก็จะอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับสารสัมพันธ์ ปรากฏว่า ลักษณะของข้อมูล เป็นเช่นเดียวกันกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผู้รับสารสัมพันธ์สูงของกรุงเทพมหานครในโรงงาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างละเอียดโดยใช้ตาราง
Cross-tabulation ตามตารางที่ ๘1 ใ้พบว่า ข้อมูลสนับสนุนความสัมพันธ์
ดังกล่าวข้างตน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการเปิดรับข่าวการเมืองทางโทรทัศน์ของผู้รับการสัมภาษณ์ จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางโทรทัศน์	กลุ่มท่านา			ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	การชมข่าวการเมืองทางโทรทัศน์	มาก	ปานกลาง		น้อย	การชมข่าวการเมืองทางโทรทัศน์	มาก
สูง	6.3 (1)	—	9.4 (5)	สูง	4.2 (1)	14.9 (7)	12.0 (3)
กลาง	18.8 (3)	10.3 (3)	6.2 (2)	กลาง	12.5 (3)	2.1 (1)	—
ต่ำ	75.0 (12)	89.7 (26)	84.4 (27)	ต่ำ	83.3 (20)	83.0 (39)	88.0 (22)
รวม	100.0 (16)	100.0 (29)	100.0 (32)	รวม	100.0 (24)	100.0 (47)	100.0 (25)

$P = 0.05$

$P > 0.05$

สรุปผลการเปิดรับสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชน คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และ โทรทัศน์ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมือง ในครั้งนี้ได้พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวการเมือง จากสื่อมวลชนทั้งสามประเภทกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ คือ การเปิดรับข่าวการเมืองจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มรวมกันและที่พิจารณาแยกแต่ละกลุ่ม (.46) และกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน ซึ่งแสดงว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับการ

สัมภาษณ์จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับ ลักษณะการเปิดรับข่าวการ เมืองทางสื่อมวลชน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ทำหน้าที่ความสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มผู้ทำงานในโรงงานถึงร้อยละ 15

ข. การสื่อสารระหว่างบุคคล

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการเข้าร่วมทางการเมือง นั้น ตามตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่า การสื่อสารระหว่างบุคคลหรือการสนทนา เรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ที่กระทำต่อบุคคลอื่น ๆ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการเข้าร่วมทางการเมือง อย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายถึง ลักษณะของการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ จะเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกันกับลักษณะการเข้าร่วมทางการเมือง คือ ระดับการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์สูง การเข้าร่วมทางการเมืองก็จะอยู่ในระดับสูงไปควบคู่กัน

เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ พบว่า ลักษณะข้อมูลที่แสดงอยู่ในตารางดังกล่าว เป็นเช่นเดียวกันกับเมื่อพิจารณาทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการเข้าร่วมทางการเมืองของกลุ่มผู้ทำหน้า มีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน

เพื่อเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น ตารางที่ 32 พบว่า ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ สนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น คือ

ตารางที่ 82 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการสื่อสารระหว่างบุคคล
ในเรื่องการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมี ส่วนร่วมทาง การเมือง	กลุ่มทำนา			ระดับการมี ส่วนร่วมทาง การเมือง	กลุ่มทำงานโรงงาน		
	การสื่อสารระหว่างบุคคล เรื่องการเมือง				การสื่อสารระหว่างบุคคล เรื่อง การเมือง		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	—	5.6 (4)	16.7 (9)	สูง	6.5 (2)	13.2 (12)	23.1 (6)
กลาง	19.0 (4)	6.9 (5)	—	กลาง	9.7 (3)	7.7 (7)	—
ต่ำ	81.0 (17)	87.5 (63)	83.3 (45)	ต่ำ	83.9 (26)	79.1 (72)	76.9 (20)
รวม	100.0 (21)	100.0 (72)	100.0 (54)	รวม	100.0 (31)	100.0 (91)	100.0 (26)

$P = 0.003$

$P > 0.05$

ค. การสื่อสารภายในครอบครัว

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการเข้าร่วมทางการเมือง นั้น ผลของการวิจัย ตามตารางที่ 75 พบว่า การสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการเข้าร่วมทางการเมืองอย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งหมายถึง ลักษณะของการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับลักษณะการเข้าร่วมทางการเมือง เช่น หากระดับการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์มีมาก การเข้าร่วมทางการเมือง

เมืองก็จะอยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกัน

เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ พบว่า ลักษณะข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในตารางดังกล่าว เป็นเช่นเดียวกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมือง กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผู้ทำงานมีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน

เพื่อเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น ตามตารางที่ 83 พบว่า ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ สนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างตน

ตารางที่ 83 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการสื่อสารภายในครอบครัวในเรื่องการเมือง ของผู้รับการสัมภาษณ์ จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	กลุ่มผู้ทำงาน			ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	กลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน		
	การสื่อสารเรื่องการเมืองในครอบครัว	มาก	ปานกลาง		น้อย	การสื่อสารเรื่องการเมืองในครอบครัว	มาก
สูง	—	3.2 (1)	10.8 (12)	สูง	7.7 (1)	5.9 (2)	16.8 (17)
กลาง	60.0 (3)	9.7 (3)	2.7 (3)	กลาง	7.7 (1)	2.9 (1)	7.9 (8)
ต่ำ	40.0 (2)	87.1 (27)	86.5 (96)	ต่ำ	84.6 (11)	91.2 (31)	75.2 (76)
รวม	100.0 (5)	100.0 (31)	100.0 (111)	รวม	100.0 (13)	100.0 (34)	100.0 (101)

P = 0.0000

P > 0.05

ง. การสื่อสารในกลุ่มเพื่อน

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการเข้าร่วมทางการเมือง นั้น ผลการวิจัย ตามที่ปรากฏอยู่ในตารางที่ 84 พบว่า การสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับ การเข้าร่วมทางการเมืองอย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งอธิบายได้ว่า ลักษณะของการสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับ ลักษณะการเข้าร่วมทางการเมือง เช่น หากระดับการสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์สูง การเข้าร่วมทางการเมืองก็จะอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์ ปรากฏว่า ลักษณะข้อมูลที่แสดงอยู่ในตารางดังกล่าว เป็นเช่นเดียวกันกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองกับการเข้าร่วมทางการเมืองของกลุ่มผู้ทำนามีระดับสูงกว่าของกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน

เพื่อเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น ตามตารางที่ 84 พบว่า ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ สนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างตน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 84 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการสื่อสารในกลุ่มเพื่อน
ในเรื่องการเมืองของผู้รับสารสัมภาษณ์ จำแนกเฉพาะสองกลุ่มอาชีพ

ระดับการมี ส่วนรวมทาง การเมือง	กลุ่มท่านา			ระดับการมี ส่วนรวมทาง การเมือง	กลุ่มทำงานในโรงงาน		
	การสื่อสาร เรื่องการเมือง ในกลุ่มเพื่อน				การสื่อสาร เรื่องการเมืองใน กลุ่มเพื่อน		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	—	—	12.3 (13)	สูง	4.8 (1)	8.2 (4)	19.2 (15)
กลาง	44.4 (4)	15.6 (5)	—	กลาง	19.0 (4)	8.2 (4)	2.6 (2)
ต่ำ	55.6 (5)	84.4 (27)	87.7 (93)	ต่ำ	76.2 (16)	83.7 (41)	78.2 (61)
รวม	100.0 (9)	100.0 (32)	100.0 (106)	รวม	100.0 (21)	100.0 (49)	100.0 (76)

P = 0.0000
P = 0.0000

F = 0.02

จากผลของการวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวน แสดงว่าปัจจัยพฤติกรรมการสื่อสาร มีความสัมพันธ์ในระดับที่แตกต่างกันไป กับกระบวนการสังคมประจักษ์ทางการเมืองในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับสารสัมภาษณ์ โดยมีการสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงที่สุด จึงกล่าวได้ว่า ผลการวิจัยในส่วนนี้ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองกับพฤติกรรม รณรงค์สื่อสาร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองกับพฤติกรรม รณรงค์สื่อสารตามข้อมูลที่ได้อาจการวิจัย จะกล่าวโดยแยกพิจารณาความประเทของพฤติกรรม รณรงค์สื่อสารดังนี้

ก. การเปิดรับสื่อมวลชน

1. การเปิดรับข่าวการเมืองทางหนังสือพิมพ์

ตามตารางที่ 85 แสดงให้เห็นผลที่ได้จากการวิจัยนี้ ว่า การเปิดรับข่าวการเมืองทางหนังสือพิมพ์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ เพียงเล็กน้อยแต่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติซึ่งหมายความว่า ลักษณะของการเปิดรับข่าวทางการเมืองทางหนังสือพิมพ์กับลักษณะการมีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ จะเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน อาทิ ถ้าระดับการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์สูง การมีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมือง ก็จะมียู่ในระดับสูง เช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพ พบว่า ผลการวิจัยในกลุ่มผู้ทำนาเป็นเช่นเดียวกันกับเมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่ม แต่สำหรับในกลุ่มผู้ทำงานในโรงงานไม่ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 85 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองกับพฤติกรรมการสื่อสาร
พิจารณาแยกตามกลุ่มอาชีพ

พฤติกรรม การสื่อสาร	ความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองแยกตามกลุ่มอาชีพ		รวมทั้งสองกลุ่ม
	กลุ่มผู้ทำนา	กลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน	
1. การเปิดรับสื่อ			
มวลชน	.19*	N.S.	.10*
1.1 น.ส.พ.	.15*	N.S.	.10
1.2 วิทยุ	.14*	N.S.	N.S.
1.3 โทรทัศน์	.14*	N.S.	N.S.
2. การสื่อสารระหว่าง			
บุคคล	N.S.	N.S.	N.S.
3. การสื่อสารภายใน			
ครอบครัว	N.S.	N.S.	N.S.
4. การสื่อสารใน			
กลุ่มเพื่อน	.17*	N.S.	N.S.

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $P = 0.001$

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $P < 0.05$, N.S. = $P > 0.05$

2. การเปิดรับข่าวการเมืองทางวิทยุ

ตามตารางที่ 85 พบว่า การเปิดรับข่าวการเมืองทางวิทยุมีความสัมพันธ์กับการมีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทำนาเพียงเล็กน้อย ซึ่งหมายถึงว่า ลักษณะของการเปิดรับข่าวการเมืองทางวิทยุกับลักษณะการมีความรู้สึกแยกตนเอง

จากการเมือง ของผู้บริหารสภามณฑลมหาอำนาจ จะเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน หากผู้บริหาร สภามณฑลเปิดรับชาวการเมืองทางวิทยุ ก็จะมีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองในระดับสูง ควบ

สำหรับในกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน และเมื่อรวมทั้งสองกลุ่ม ไม่ปรากฏว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชาวการเมืองทางวิทยุกับความรู้สึกแยกตนเองจากการเมือง อย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด

3. การเปิดรับชาวการเมืองทางโทรทัศน์

ตามตารางที่ ๘5 พบว่า การเปิดรับชาวการเมืองทางโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองของผู้บริหารสภามณฑลมหาอำนาจ เพียงเล็กน้อย ซึ่งหมายความว่า ลักษณะการเปิดรับชาวการเมืองทางโทรทัศน์กับลักษณะการมีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองของผู้บริหารสภามณฑลมหาอำนาจ จะเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน หากผู้บริหารสภามณฑลเปิดรับชาวการเมืองทางโทรทัศน์มาก ก็อาจจะมีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองในระดับสูงควบ

สำหรับในกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน และเมื่อพิจารณาทั้งสองกลุ่มรวมกัน ไม่ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชาวการเมืองทางโทรทัศน์กับความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองอย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด

สรุปผลการเปิดรับสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชน คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองกับความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองของผู้บริหารสภามณฑล ผลคือ การเปิดรับชาวการเมืองจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความ รู้สึกแยกตนเองจากการเมืองของผู้บริหารสภามณฑลทั้งสองกลุ่มที่พิจารณารวมกันและ

กลุ่มเจ้าหน้าที่แยกกลุ่มพิจารณา สำหรับในกลุ่มผู้ทำงานในโรงงานไม่ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์
อย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด

ข. การสื่อสารระหว่างบุคคล

ตามตารางที่ 85 ไม่พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่าง การสื่อสารระหว่างบุคคลใน
เรื่องการเมืองกับความรู้สึกแยกตนเองจากการเมือง ของผู้รับการสัมภาษณ์ อย่างมีนัยสำคัญแต่
อย่างใด

ค. การสื่อสารภายในครอบครัว

ตามตารางที่ 85 ไม่พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่าง การสื่อสารภายในครอบครัว
ในเรื่องการเมือง กับ ความรู้สึกแยกตนเองจากการเมือง ของผู้รับการสัมภาษณ์ อย่างมีนัยสำคัญ
แต่อย่างใด

ง. การสื่อสารในกลุ่มเพื่อน

ตามตารางที่ 85 พบว่า การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง มีความ
สัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองในกลุ่มเจ้าหน้าที่เพียงเล็กน้อย

สำหรับในกลุ่มผู้ทำงานในโรงงานและทั้งสองกลุ่มเมื่อพิจารณารวมกัน ไม่ปรากฏ
ว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมืองกับความรู้สึกแยกตนเองจาก
การเมืองอย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด

ซึ่งเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ในรายละเอียด พบว่า ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในรายงาน
อธิบายความสัมพันธ์ให้ชัดเจนได้ทั้งสองกลุ่มอาชีพ

จากผลการวิเคราะห์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ปรากฏว่า ปัจจัยพฤติกรรมสื่อสาร
 บางประเภทเท่านั้น ได้แก่ การเปิดรับและการสื่อสารในกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กันเล็กน้อย
 แต่ไม่มีระดับที่แตกต่างกับกระบวนการสังคมประเภททางการเมืองในเรื่อง การมีความรู้สึกแยก
 ตนเองจากการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ เฉพาะกลุ่มของท่านา นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กันอย่าง
 มีนัยสำคัญ ดังนั้น สมมติฐานข้อที่ 1 ในส่วนนี้ จึงไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างสมบูรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย